

Facultat de Ciències de l'Educació

Diplomatura: Mestre d'Educació Infantil. Segon curs

Departament de Didàctica de la llengua i la literatura

Assignatura: LITERATURA INFANTIL

Troncal. Quadrimestral. Crèdits: 4

Curs 2009-2010

Profesores: Brenda Bellorín, Mireia Manresa i Neus Real

Programa de l'assignatura

Objectius

1. Saber emmarcar la utilització de la literatura infantil en el context de l'educació literària a l'escola
2. Conèixer els models de narració literària adreçats als infants en la nostra societat
3. Conèixer els models poètics a l'abast dels infants, especialment a través de la literatura de tradició oral.
4. Adquirir criteris de valoració i selecció de textos literaris per a infants
5. Conèixer, i saber utilitzar, les fonts bibliogràfiques del llibre infantil i familiaritzar-se amb la producció actual i amb els reculls folklòrics.
6. Aprendre a preparar activitats escolars que familiaritzin amb la literatura i propiciïn aquest tipus de lectura.

Continguts

1. Les funcions de la literatura infantil: l'entrada a l'imaginari cultural, l'aprenentatge literari i la socialització educativa
2. L'evolució de literatura infantil
 - 2.1. Llibres infantils i context sociocultural
 - 2.2. Llibres infantils i tendències artístiques
 - 2.3. Llibres infantils i tradició literària

3. Tipus de llibres per a infants
 - 3.1. La literatura de tradició oral: poesia i rondalles
 - 3.2. Els llibres per als més petits
 - 3.3. Els llibres per a primers lectors
4. La literatura infantil a l'escola
 - 4.1. Criteris de valoració i selecció de les obres
 - 4.2. La biblioteca escolar
 - 4.3. La planificació d'activitats de familiarització i lectura literària

Metodologia

L'adquisició d'aquests continguts es farà a partir de:

1. Les explicacions i observacions de materials fetes a classe
2. La lectura d'una selecció de llibres de literatura infantil i juvenil
3. Les lectures bibliogràfiques indicades
4. La realització de treballs individuals, per parelles o en grup fora de l'aula

Avaluació

L'avaluació es farà a partir dels treballs, de la participació en les tasques de l'aula, del lliurament puntual dels exercicis fets i, eventualment, d'un examen escrit al final del curs sobre les lectures i els continguts del programa.

Concretament, s'avalua a través de les tasques següents:

1. Treball d'anàlisi visual interpretativa. En grups de tres persones.
2. Projecte "Els llibres infantils a l'aula". En grups de quatre persones.
3. Tertúlia literària (participació en un fòrum sobre lectures infantils). Individual
4. Control de lectures. Individual. Control sobre lectures infantils i bibliogràfiques.

A banda, hi ha la possibilitat de lliurar treballs optatius (s'ofereixen diverses opcions).

Bibliografía

General

- CARPENTER, H.; PRITCHARD, M. [1984] (1991): *The Oxford Companion to Children's Literature*. London: Oxford University Press
- COLOMER, T. (2005): *Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela*. México: FCE
- COLOMER T. (1999): *Introducción a la literatura infantil y juvenil*. Madrid: Síntesis
- COLOMER, T. (1998): *La formació del lector literari*. Barcelona: Barcanova [ed. cast.: *La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil*. Madrid: Anaya]
- COLOMER, T. (dir.) (2002): *Siete llaves para valorar las historias infantiles*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez
- COLOMER, T. (ed.) (2002): *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*. Barcelona: ICE de la UAB
- LLUCH, G. (2003): *Análisis de narrativas infantiles y juveniles*. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha
- PAGÈS, V. (2006): *De Robinson Crusoe a Peter Pan. Un canon de literatura juvenil*. Barcelona: Proa
- SAVATER, F. (1994): *La infancia recuperada*. Madrid: Taurus
- SORIANO, M. (1975): *Guide de la littérature pour la jeunesse*. Paris: Flammarion [ed. cast.: *La literatura para niños y jóvenes. Guía de exploración de sus grandes temas*. Buenos Aires: Ediciones Colihue, 1995]

Literatura de tradició oral

- BULLICH, E.; MAURE, M. (1996): *Manual del rondallaire*. Barcelona: La Magrana
- JANER MANILA, G. (1982): *Cultura popular i ecologia del llenguatge*. Barcelona: CEAC.
- LLUCH, G. (ed.) (2000): *De la narrativa oral a la literatura per a infants. Invenció d'una tradició literària*. Alzira: Bromera
- LURIE, A. (2004): *Niños y niñas eternamente. Los clásicos infantiles desde Cenicienta hasta Harry Potter*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez
- PELEGRIN, A. (1984): *Cada cual atiende su juego. De tradición oral y literatura*. Madrid: Cincel
- PELEGRIN, A. (1982): *La aventura de oír. Cuentos y memorias de tradición oral*. Madrid: Cincel
- PISANTY, V. (1995): *Cómo se lee un cuento popular*. Paidós: Barcelona

RODRÍGUEZ ALMODÓVAR, A. (2004): *El texto infinito. Ensayos sobre el cuento popular*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez

Àlbums i llibres per a petits

El libro-álbum: invención y evolución de un género para niños. Venezuela: Banco del Libro, 1999. "Parapara Clave"

¡Hay que ver! Una aproximación al álbum ilustrado. Salamanca: Fundación Germán Sánchez Ruipérez

ARIZPE, E.; STYLES, M. (2004): *Lectura de imágenes. Los niños interpretan textos visuales*. México: Fondo de Cultura Económica.

DURAN, T.; ROS, R. (1995): *Primeres literatures. Llegir abans de saber llegir*. Barcelona: Pirene

TEBEROSKY, A. [amb la col·laboració de COLOMER, T.] (2001): *Proposta constructivista per aprendre a llegir i a escriure*. Barcelona: Vicens Vives

Història de la LIJ

BARÓ, M.; COLOMER, T.; MAÑÀ, T. (coords.) (2007): *El patrimoni de la imaginació: llibres d'ahir per a lectors d'avui*. Palma de Mallorca: Institut d'Estudis Balearics.

CASTILLO, M. (1997): *Grans il·lustradors catalans*. Barcelona: Barcanova

DURAN, T.; LUNA, M. (2002): *Un i un i un... fan cent*. Barcelona: La Galera

ETXANIZ, X. (1997): *Euskal Haur eta Gazte literaturaren Historia*. Iruña: Pamiela

FERNÁNDEZ PAZ, A. (1999): *A literatura infantil e xuvenil en galego*. Vigo: Xerais

GARCÍA PADRINO, J. (1992): *Libros y literatura para niños en la España contemporánea (1885-1985)*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez - Pirámide

GARRALÓN, A. (2001): *Historia portátil de la literatura infantil*. Madrid: Anaya

HÜRLIMANN, B. (1959): *Europäische Kinderbücher in drei Jahrhunderten*. Zurich: Atlantis [ed. cast. *Tres siglos de literatura infantil europea*. Barcelona: Juventud, 1968]

ROVIRA, T. (1988): "La literatura infantil i juvenil", dins Riquer, A. de; Comas, A.; Molas, J. (dirs.): *Història de la Literatura Catalana*, v. XI, Barcelona: Ariel, 421-471

VALRIU, C. (1994): *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona: Pirene

Biblioteques

BARÓ, M.; MAÑÀ, T.; VELOSILLO, I. (2001): *Bibliotecas escolares ¿para qué?* Madrid: Anaya

PATTE, G. (1978): *Laissez-les lire! Les enfants et les bibliothèques*. Paris: Les Editions ouvrières [ed. cast. *Dejadles leer. Los niños y las bibliotecas*. Barcelona: Pirene, 1988]

Directoris

Guía de autores españoles de literatura infantil y juvenil. Madrid: Asociación Española de Amigos del Libro Infantil y Juvenil, 1998

Guía de ilustradores. Madrid: Asociación Española de Amigos del Libro Infantil y Juvenil, 1997

Seleccions de llibres i altres fonts d'informació

Seleccions de llibres

La Biblioteca ideal europea. Barcelona: P.A.U., 2000

DURAN, T.; LÓPEZ, R. (2002): *Leer antes de leer*. Madrid: Anaya [Capítol de selecció bibliogràfica actualitzada de l'original català de T. Duran i R. Ros (1995): *Primeres literatures*. Barcelona: Pirene]

Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Centro internacional del libro infantil y juvenil [Consultes en línia: <http://www.fundaciongsr.es/catalogos>]

MOLIST, P. (2003): *Els llibres tranquils*. Lleida: Pagès

Seminari de bibliografia infantil i juvenil de "Rosa Sensat" (1981): *¿Quins llibres han de llegir els nens*. Annexos publicats en 1985, 1989, 1994 [Hi ha una versió informàtica que pot consultar-se a www.xtec.cat i a la web de Rosa Sensat (www.rosasensat.org), en l'apartat de Biblioteca]

GONZÁLEZ, L.D. (2001): *Bienvenidos a la fiesta. Diccionario-guía de autores y obras de literatura infantil y juvenil*. Madrid: Ediciones Dossat. [2003: *Donde vive la emoción*. Annex del 2001-2002]

Servicio de Orientación de Lectura (FGSR): www.sol-e.com

Centres de documentació

SOL, Servicio de Orientación a la Lectura *on line* (www.sol-e.com)

Biblioteca Infantil de la Santa Creu. Centre de Documentació del Llibre infantil. Hospital, 56, 08001 Barcelona (www.diba.es)

Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Centro de Documentación e Investigación. Peña Primera, 14-16, 37002 Salamanca (<http://www.fundaciongsr.es>)

Centro de estudios y promoción de libros infantiles (CEPLI). Universidad Castilla-La Mancha (<http://www.uclm.es/cepli>)

GRETEL: Pàgina de Literatura infantil de la UAB (<http://www.pangea.org/gretel-uab>)

Revistes

CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil [mensual]

Faristol. Consell català del llibre per a infants [trimestral; consultable a: <http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/index.php>.]

